

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: професор д-р Богомил Борисов Манов, Университет за национално и световно стопанство, катедра „Финанси”, хабилитиран по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка”

Относно: дисертационен труд за присъждане научна степен „доктор на науките“ в професионално направление 3.8 Икономика

Автор на дисертационния труд: **Проф. д-р Виктор Йоцов**

Тема на дисертационния труд: **„Между ефективността и справедливостта: оценка на ефектите от плоския данък в страните от Централна и Източна Европа“**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд съгласно Заповед на Директора № 124/27.02.2026 г при ИИИ на БАН.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Предоставеният ми за рецензия дисертационен труд в структурно отношение се състои от увод, изложение в седем глави и заключение. Разработен е в обем от 253 стандартни компютърни страници, библиография от 119 литературни източници и 5 приложения.

Като цяло, дисертационния труд е добре структуриран и съдържанието в него съответства на избраната тема.

II. Преценка за изпълнение на изискванията на чл. 59, ал. 3 от Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН

Първо. Дисертационният труд съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни и научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката. Избрана е актуална и с практическа значимост тема. Тя е изключително актуална в контекста на съвременните дебати за данъчната политика, социалната справедливост и икономическия растеж. Особено значение тя придобива за страните от Централна и Източна Европа, включително България, където плоският данък е ключов елемент от фискалната система.

Второ. Дисертацията е посветена на значим за практиката и същевременно слабо разработен от науката проблем. Проблемът за комплексната оценка на ефектите от плоския данък остава недостатъчно изследван, особено чрез съвременни емпирични методи и в дългосрочен план. Въпреки наличието на множество теоретични позиции, липсват систематични сравнителни анализи за региона.

Трето. Открит е предметът на изследването. Предметът на изследването е ясно дефиниран и обхваща икономическите и социалните ефекти от въвеждането на плоския данък в страните от ЦИЕ. Акцентът е поставен върху взаимодействието между ефективността на данъчната система и нейната справедливост.

Четвърто. Ясно са открити изследователската теза, целта на труда и конкретните задачи, които се решават с оглед на нейното реализиране. В дисертационния труд ясно е формулирана основната изследователска теза, свързана с наличието на компромис между ефективност и справедливост при плоския данък. Целта на изследването е конкретизирана и логически обвързана със задачите, които последователно водят до нейното постигане. Поставените задачи са адекватни и съответстват на предмета и обхвата на анализа.

Пето. Представените данни са добре систематизирани и онагледени. Емпиричният материал е структуриран по ясен и логичен начин, което улеснява възприемането на резултатите. Използвани са подходящи таблици, графики и други визуални средства, които допринасят за по-добро разбиране на изводите. Систематизацията на данните създава основа за надежден и последователен анализ.

Шесто. Избраните показатели са използвани коректно. Подборът на индикаторите е обоснован и съобразен с целите на изследването. Те са използвани последователно и в съответствие с утвърдените научни стандарти, което гарантира достоверността на получените резултати. Анализът демонстрира добро познаване на иконометричните инструменти и техните ограничения.

Седмо. Дисертационният труд представлява сравнително добре подредена разработка. Структурата на труда е логически издържана и следва ясна вътрешна последователност. Отделните глави и раздели са добре балансирани и взаимно свързани, което допринася за цялостната аргументация. Изложението е последователно и позволява проследяване на основните идеи и изводи.

Осмо. Дисертационният труд съдържа съществени научни или научно-приложни приноси, съответстващи на съвременното състояние на науката, като:

- **цялостна емпирична оценка на плоския данък в ЦИЕ** – за периода 1995–2024 г., обхващаща ключови макроикономически и фискални показатели чрез съвременни иконометрични методи.

- **доказване на компромиса между ефективност и справедливост** – количествено измерване на баланса между растежните ефекти и неравенството.

- **оценка на фискалните ефекти** – установяване на ограничени динамични ефекти и непълна компенсация на бюджетните загуби.

- **анализ на хетерогенността на ефектите** – идентифициране на факторите, които обуславят различията между страните.

- **методологичен принос** – приложение на stacked DiD и разработване на контрафактуален модел за оценка на данъчни реформи.

- **теоретичен принос** – обогатяване на литературата по политическа икономия на данъчните реформи и данъчната конкуренция.

- **научно-приложни изводи и препоръки** – формулиране на политики за реформа на данъчната система на България и изводи, приложими за страните от ЦИЕ.

Посоченото до тук ми дава основание да приема, че са **изпълнени всички изисквания** отразени в чл. 59, ал. 3 от цитирания Правилник на ИИИ при БАН.

III. Авторът на дисертационния труд е изпълнил минималните изисквания на ИИИ при БАН и по групи показатели. Това се доказва от представените от кандидата документи по съответните показатели.

IV. Спазени са правилата на научната етика, както и изискванията за оригиналност и достоверност на научните данни съгласно чл.4, ал. 9, т. 1 от ЗРАСРБ. В дисертационния труд са коректно цитирани използваните източници и са спазени изискванията за академична добросъвестност. Не се установяват нарушения, свързани с плагиатство или некоректно представяне на чужди идеи.

V. Обобщено заключение и становище

В заключение считам, че предоставената ми за рецензия дисертация в професионално направление 3.8 Икономика, на тема: „**Между ефективността и справедливостта: оценка на ефектите от плоския данък в страните от Централна и Източна Европа**“, притежава необходимите качества, отговаря на минималните изисквания на ИИИ при БАН, което ми дава основание убедено да предлага да **бъде присъдена научна степен „Доктор на науките” на професор д-р Виктор Йоцов.**

16.04.2026 година

гр. София

Рецензент:

/проф. д-р Богомил Манов/